

21-oji tarptautinė specialiosios kalbos konferencija „Tarpdalykinių žinių kūrimas: specialiosios kalbos tyrimų iššūkiai“

ASTA MITKEVIČIENĖ

Lietuvių kalbos institutas

2017 m. birželio 28–30 d. jau 21-ąjį kartą įvyko kas dvejus metus organizuojama tarptautinė „Specialiosios kalbos konferencija“ („Conference on Language for Specific Purposes“), kuri keturis dešimtmečius yra vienas svarbiausių šios srities tyrėjų renginių pasaulyje. Šiųmetės konferencijos tema – „Tarpdalykinių žinių kūrimas: specialiosios kalbos tyrimų iššūkiai“ („Interdisciplinary knowledge-making: Challenges for LSP research“), o vieta – Bergenas, Norvegija. Ją organizavo Norvegijos ekonomikos mokykla (NHH) ir Bergeno universitetas.

Konferencijoje darbas vyko sekcijose ir artelėse, nauji projektai pristatyti stendiniuose pranešimuose. Pranešimus skaitė ir diskutavo mokslininkai ir praktikai iš Europos, Amerikos, Azijos, Afrikos.

Kviestiniai konferencijos pranešėjai – Kjersti Fløttum (Bergeno universitetas, Norvegija), Maria Teresa Musacchio (Paduvos universitetas, Italija), Paulas Thompsonas (Birmingamo universitetas, Didžioji Britanija). K. Fløttum kalbėjo apie kalbos vaidmenį klimato kaitos problemoje, M. T. Musacchio pranešimo tema – ekonomikos ir finansų komunikacijos tarpdalykinės perspektyvos, o P. Thompsonas į tarpdalykinių aplinkos kaitos tyrimų diskursus pažvelgė per tekstynų analizę.

Pagrindinės sesijos pranešimai buvo suskirstyti pagal temas:

- terminologija;
- specializuotasis diskursas ir žinių komunikacija;
- daugiakalbystė ir kalbų planavimas;
- specialiosios kalbos mokymas;
- specializuotasis vertimas;
- teisės diskursas.

Toliau trumpai apie terminologijos sekcijos pranešimus. Hansas Landqvistas (Geteborgo universitetas, Švedija), Niina Nissilä ir Nina Pilke (Vasos

universitetas, Suomija) kalbėjo apie terminologines dalyko specialistų ir kalbininkų diskusijas Švedijoje 1941–1983 m. Šių eilučių autorė aptarė eksplisitinį sąvokos „terminas“ požymius lietuvių mokslo kalboje. Tarp-tautinių ryšių esminių terminų formavimą(si) diskurse nagrinėjo Marcus Mülleris (Darmštato technikos universitetas, Vokietija). Jelenos Anđelković ir Gordanos Jakić (Belgrado universitetas, Serbija) pranešime pristatytas tekstynu paremtas metaforinių anglišku ir serbišku terminų tyrimas. Kai kurios šio tyrimo išvados tinka ir lietuvių terminijai. Miriam Leibbrand iš Vienos ekonomikos ir verslo universiteto (Austrija) kalbėjo apie apskaitos terminiją prancūzakalbių šalių vertimuose. Terminų variavimo pagal laiką, teritoriją ir ekspertų bendruomenes prancūziškuose tekstuose tyrimą pristatė Aurélie Picton (Ženevos universitetas, Šveicarija). Flavia De Camillis ir Elena Chiocchetti (*Eurac Research*, Italija) kalbėjo apie socialinį poveikį turinčių vertimo projektų galimybes šiuolaikinėje vertimo rinkoje. Lotte Weilgaard Christensen (Pietų Danijos universitetas Koldinge) parodė, kaip kortelių rūšiavimo metodika pritaikoma mokant nustatyti sąvokų sistemas terminologijos darbe. Bendrame Luliannos van der Lek-Ciudin (Leveno universitetas, Belgija), Aylos Rigouts Terryn (Gento universitetas, Belgija), Geerto Heymano (Leveno universitetas), Els Lefever (Gento universitetas) ir Friedos Steurs (Leveno universitetas) pranešime pristatytas tyrimas, kokius metodus vertėjai taiko ieškodami dalykinių sričių terminų. Kim Grego (Milano universitetas, Italija) ir Alessandra Vicentini (Insubrijos universitetas Varezėje, Italija) kalbėjo itin jautria tema – apie mirties padedant medikams diskursą Vakarų kultūroje. Austrijos mokslų akademijos atstovų Tanjos Wissik, Claudios Resch ir Danielio Schopperio pranešime pristatytas kuriamas Austrijos baudžiamosios teisės XVIII a. istorinis tezasauras. Kerstin Norén iš Geteborgo universiteto domėjosi, kaip mokslo terminai, kurie kartu yra ir nespecialieji žodžiai (pavyzdžiui, *energija*), aiškinami vadovėliuose. Daniela Matić (Splito universitetas, Kroatija) kalbėjo apie anglišką terminiją kroatiškoje kompiuterijos mokomojoje medžiagoje universitetams. Kai kurie klausytojai stebėjosi specialistų nenoru vartoti kroatiškus kompiuterijos terminus.

Septyniose artelėse skaityti pranešimai ir diskutuota tokiomis temomis:

- informacijos paieška terminologijoje naudojant leksinius žinių modelius;
- kognityviniai terminologijos tyrimai ir jų tarpdalykinė metodologija;
- specialiosios kalbos tekstynai specializuotajame vertime;

- specializuotų vertėjų mokymas;
- tarpdalykiniai požiūriai į klimato kaitos komunikaciją ir specialiąją kalbą;
- kalbos tarptautiniuose kariniuose konfliktuose;
- Transatlantinis ir Ramiojo vandenyno projektas 2017 m.: tarptautinis bendradarbiavimas didėjant nacionalizmui.

Konferencijos pranešimų tezių knygą galima rasti internete: <https://www.nhh.no/contentassets/09a8aed5f0cb48ebac9e6abb23f5d084/book-of-abstracts-pr-220617.pdf>. 22-oji „Specialiosios kalbos konferencija“ organizuojama po dvejų metų (2019) Italijoje, Paduvoje.

Gauta 2017-10-28

Asta Mitkevičienė
Lietuvių kalbos institutas
P. Vileišio g. 5, LT-10308 Vilnius
E. paštas asta.mitkeviciene@lki.lt